

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

A. GERGELY András életrajza / Biography of András A. GERGELY
(Budapest –, 1952–)

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.191

Dátum/Date: 2013. január/January 20.

Ezt az információt közlésre előkészítette

/This information prepared for publication by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

A. Gergely András életrajza, *AHU MATT*, 2013, **pp. 1–7. old.**, No. 000.000.191,
<http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Kézirat az Afrikai Kutatási és Kiadási Program Archívumában
(részletek az Interneten)

Kulcsszavak/Key words

A. Gergely András életrajza, A. Gergely afrikai tanulmányok iránti érdeklődésének gyökerei, magyar Afrika-kutatás, biography of András A. Gergely, roots of the interest in African studies by András A. Gergely, Hungarian African studies

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/ writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatást, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikánisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

A. GERGELY ANDRÁS ÉLETRAJZA
/ BIOGRAPHY OF ANDRÁS A. GERGELY
(1952–, Budapest –)

Előkészületben/in preparation

(Előzetes szerkesztői megjegyzés/preliminary editorial note: a szakmai életrajz elkészítésének előzményeként közreadjuk a szerző hivatalos szakmai bemutatkozását, továbbá egy önvallomását (afrikai tanulmányi elkötelezettségéről), amelyet kifejezetten az AHU MATT szerkesztőségének felkérésére küldött meg a számunkra. /)

A. GERGELY ANDRÁS – SZAKMAI ÉLETRAJZ
(1952.12.05.)

Könyvtáros–pedagógus (1980), szociológus (1983–87), kulturális antropológus (1991–92, 1998–), a politikatudomány kandidátusa (1995–).

Korábbi tevékenysége: nyomdaipari szakmunkás (1969–71), könyvtáros (1972–79), szociológiai kutatások munkatársa (1974–), fotós, rádiós műsorszerkesztő (1974–81), kameraman és rendezőasszisztens (MAFILM, 1981–85, MTV 1981–83), a Művelődéskutató Intézet munkatársa (1974–83), az ELTE ÁJK Politológia Tanszék mb. előadója (1984–88), a Magyar Közvéleménykutató Intézet munkatársa (1988–90), a Magyar és Nemzetközi Ki Kicsoda szakszerkesztője (1989–2006), a Magyar Nagylexikon szakszerkesztője és szerzője (1987–2002), a párizsi École des Hautes Études en Science Sociales néprajz–antropológia szakos doktori ösztöndíjasa (1990–92), az MTA Politikai Tudományok Intézete tudományos munkatársa (1992–96), majd főmunkatársa (1996–), az Etnoregionális Kutatóközpont alapítója, tudományos igazgatója (1995–), a Budapest Fórum Nemzetközi Egyesület alapító tagja, alelnöke, vezetőségi tagja (1998–), a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság ügyvezető alelnöke (2001–2002), majd (2006–) elnöke, az ELTE BTK Kulturális Antropológia Tanszék mb. oktatója politikai antropológia, városantropológia és antropológiai kutatómódszertan témakörében (1993–), Széchenyi Professzori Ösztöndíjas (2000–2004), az MTA PTI Etnoregionális Füzetek, Etnoregionális Dokumentum-füzetek, Integrációs Tanulmányok, Többyn nyelvű tanulmányok sorozatainak (eddig mintegy 150 kiadvány) sorozatszerkesztője (1996–2008), kulturális és politikai antropológiai szakkönyvek szerkesztője (1997–), etnikai és regionális kutatások koordinátora (1997–), a Kultúra és Közösség folyóirat szerkesztője (1999–), majd főszerkesztő-helyettese, állandó munkatársa a *Kisebbségkutatás*, az *Anthropolis* (2004–2007), az *Afrikai Tanulmányok* (2007–) és az *Antroport* (2009–) folyóiratoknak; az OTDK kulturális antropológiai szekciójának elnöke (2003–), a Társadalom-

tudományi Szekció alelnöke (2006–), a Pécsi Tudományegyetem Interdiszciplináris Doktori Iskolájának (politikatudományi) oktatója (2005–), a Szent István Egyetem Multidiszciplináris Társadalomtudományi Doktori Iskolájának oktatója (2004–2008), a Zsigmond Király Főiskola kulturális antropológia és politikai antropológia tantárgyának mb. előadója (2006–), alkalmi vendégtanár/előadó a Miskolci Egyetem, a kolozsvári Sapientia, a BBTE magyar tagozat politológiai tanszéke, a Szegedi Tudományegyetem, valamint a Sapientia EMTE marosvásárhelyi tagozat kurzusain.

A Magyar Politikatudományi Társaság, a Budapest Fórum Egyesület, a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság, az MTA Politikatudományi Bizottság, valamint a Szimbiózis Alapítvány tagja.

Fontosabb publikációk az elmúlt tíz évből

A. GERGELY András.

- 2001 Egy tudomány honosodása: a politikai antropológia évtizede, In: *Tér, idő, határ és átmenet (Politikai antropológiai esettanulmányok)*, Munkafüzetek, No. 86., Budapest, MTA Politikai Tudományok Intézete – Etnoregionális Kutatóközpont, 3–13. old.

Elektronikus forrás: <http://mek.oszk.hu/01600/01678>

A. GERGELY András.

- 2003 *Ökológiai – kultúra – embertudomány*. Környezet és ember a paradigma-váltások korában (társadalomtudományi oktatási segédanyag, Soproni Faispári Egyetem környezetökológiai és környezettervezési kurzus) (kézirat, oktatási használatra), szerk. és bevezetővel ellátta: A. Gergely András, 190 old.

Elektronikus forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár
<http://mek.oszk.hu/01700/01710/01710.pdf>

A. GERGELY András – KEMÉNY Márton szerk.

- 2004 *Motogoria. Tanulmányok a 60 éves Sárkány Mihály tiszteletére*, Budapest, MTA PTI – ELTE Társadalomtudományi Kar – Könyv Kiadó, 388 old.

Elektronikus forrás: www.antroport.hu/konyvtar

A GERGELY András – PAPP Richárd (szerk.)

- 2004 *Kisebbség és kultúra: antropológiai tanulmányok* 1., Budapest, MTA Kisebbségkutató Intézet – MTA Politikai Tudományok Intézete, 378 old.

Elektronikus forrás: <http://mek.oszk.hu/06800/06818>

- 2004 Zsákmányolók – régen és ma: (Egy kulturális antropológiai jelenség margójára), in: A. GERGELY András – KEMÉNY Márton szerk.: *Motogoria: Tanulmányok Sárkány Mihály 60. születésnapjára*, Budapest, MTA Politikai Tudományok Intézete Etnoregionális Kutatóközpont – ELTE BTK Kulturális Antropológia Tanszék, 92–105. old.

Elektronikus forrás: Antroport 2009 tavaszi–nyári szám / Tanulmányok,
http://www.antroport.hu/lapozo.php?akt_cim=110

A. GERGELY András.

- 2005 Nemzeti vagy etnokulturális kisebbség? megfontolások a kisebbségek kezelés- és megértésmódjához, in: KOVÁCS Nóra – OSVÁT Anna – SZARKA László szerk.: *Etnikai identitás, politikai lojalitás. Nemzeti és állampolgári kötődések*. (Tér és Terep 4.), Budapest, Balassi Kiadó, 87–92. old. (Az MTA Nemzeti–Etnikai Kisebbségkutató Intézet 2005-ös Évkönyve).

A. GERGELY András szerk.

- 2005 Kulturális antropológia. irányzatok, iskolák, viták, *Világosság*, 7–8. (tematikuss) szám, 1–232. old. Elérhető a www.vilagosság.hu archívumában.

A. GERGELY András.

- 2005 Politikai antropológia, in: BOGLÁR Lajos – A. GERGELY András – BALI János – HAJNAL Virág – PAPP Richárd szerk.: *A tükör két oldala. Bevezetés a kulturális antropológiába*, Budapest, Nyitott Könyvműhely Kiadó, 53–63. old.

A. GERGELY András.

- 2006 Európai kultúra – nemzeti kultúrák – interkulturális kölcsönhatások, in: S. SZABÓ Péter szerk.: *Pécsi politikai tanulmányok III*, Pécs, Pécsi Tudományegyetem, BTK Politikai Tanulmányok Tanszék – Pólusok Egyesület, 7–21. old.

A. GERGELY András.

- 2006 Egy angolkert érdekdzsungelében, in: A. GERGELY András – PAPP Richárd – PRÓNAI Csaba szerk.: *Kultúrák között. Hommage a Boglár Lajos*, Budapest, Nyitott Könyvműhely Kiadó, 327–336. old.
- 2006 *Tudományterületi áttekintések: alkalmazott antropológiai és társtudások*, Budapest, MTA Politikai Tudományok Intézete Etnoregionális Kutatóközpont, 254 old.

A. GERGELY András.

- 2006 Maghreb-turizmus – antropológiai olvasatban, in: SEBESTYÉN Éva – SZOMBATHY Zoltán – TARRÓSY István szerk.: *Harambee. Tanulmányok Füssi Nagy Géza 60. születésnapjára*, Pécs – Budapest, Publikon, ID-Research – ELTE, 10–29. old. (Publikon Társadalomtudományi Könyvek 1.)

A. GERGELY András.

- 2006 Hány rétegű az identitás? Árnyalatok és víziók a regionális kutatás alanyai ürügyén, in: *A kormányzás kérdőjelei. A Magyar Politikatudományi Társaság XII. Politológus vándorgyűlése*, Eger–Noszvaj, 2006. Elektronikus forrás: http://polvgy2006.ektf.hu/eloadasok/agergely_andras.doc

A. GERGELY András.

- 2010 *Antropológiai – etnológiai – kultúratudományi kislexikon*, társszerk.: SZÁSZ Antónia, VARGA Andrea, HAJDÚ Gabriella, PAPP Richárd, (Etnoregionális és Antropológiai Kutatóközpont, Munkafüzetek; 108.), Budapest, MTA PTI Etnoregionális Kutatóközpont – ELTE BTK Kulturális Antropológia Tanszék, 479 old.
- Elektronikus forrás: <http://mek.oszk.hu/10200/102991>

A. GERGELY András.

2011 A raygam-ok neoprimitivizmusa: politikai antropológiai esettanulmány, *Kultúra és Közösség*, 2. szám, 49–57. old.

A. GERGELY ANDRÁS ÉS AZ AFRIKAI TANULMÁNYOK (önvallomás az AHU MATT felkérésére)

Vallomás: nem vagyok „afrikanista”. Vagy nem lettem még az, de lehet, mindez csak idő kérdése.

Hosszasan tehát nem is vallhatnék Afrika iránti mély elkötelezettségesről, antropológusként helyben átélt terepmunka-élményekről, kutatóként mondjuk a törzsi világokról vagy királyságokról, polgárháborúkról vagy gyermekkatonákról folytatott politikai antropológiai kutatásokban való elmélyedésről.

Kalandról, „bevonódásról” annál inkább. Tudjuk, „Afrika nem ereszt”, ha egyszer meg- vagy áthatott... Engem pedig már elérte, ha „vírusától” még nem is lettem sorsszerűen érintett.

Diákjaimmal kezdődött talán, akik Füssi Nagy Géza afrikanisztikai programját látogatták, s egy frissen szerveződött, „senegáli” típusú tánc-kurzusra is eljártak, előadásaikra meghívtak, „szertartásaikba” és technikáikba beavatódtam. Majd egy ghánai tánc- és dobtársulat hathetes work-shopjára invitáltak, kezembe nyomva egy kisebb („turista”) djembét, ezt a kézzel ütött dobót, mellyel legott megpróbálkoztam a dobkurzuson. Közben rendszeres szakmai edzésben részesedtem Sárkány Mihály, illetve antropológus hallgatóinak tanulmányai, kutatásai révén, s ezenfelül a formálódó Publikon kiadói munkálataiba, a lektorálásba, a szerkesztésbe, a könyvkiadásba, a recenziók elkészítésébe is belefolytam, sőt, kisvártatva az *Afrika Tanulmányok* folyóirat szerkesztői közé is bevonásra érdemesültem. Egyre gyakoribb dobszó, afrikai mester(ek)től kapott zenei képzés, zenehallgatás, vendégzenekarok koncertjei, hazánkban fellépő afrikai zenei csoportok attrakciói vettek körül, majd pedig újabb és újabb, Afrikával foglalkozó alapítvány (Afrikáért, Taita, Hello Afrika, Comitas Egyesület, Afrika Platform, AHU) rendezvényein egyre több fellépés lehetősége nyílt annak a dobcsoporthoz, amelynek alapító tagja vagyok (Afrobreakz).

Idővel (és visszahatóan is) jelentősége lett annak, hogy doktorandusz éveimet Párizsban a Társadalomtudományi Akadémia etnológiai és antropológiai tanszékén töltöttem formálisan, ahol minden második kutató afrikai vagy afrikanista volt... Az általam tanult, elsajátított politikai antropológia mint szakterület pedig éppen onnan számítja saját újabb kori tudománytörténetének meghatározó időszakát és szakmai tekintélyét, ahol e szaktudománynak magának a bölcsője formálódott korábban: Afrikából.

Olvasmányaim, készülő könyvek Afrikáról, tudományos kutatóhelyek Afrika iránti érdeklődésének megújulása, egyáltalán a korkérdések térbeliségének vizsgálata (politikai antropológia terén a gyarmatosítás problematikái, újtörzsiség, államalatti szintű társadalmak mintázatai) vagy éppen afrikai művészet(ek) régtől megérintő összhatásai szorgalmazzák mindennapjaimban az Afrika iránti érdeklődés egyre erőteljesebbé válását. Nem fogok ellenállni – beszippantott, érdekeltté és érdeklődővé tett... Amit eddig beláttam belőle, olvastam vagy éppen írtam, még messze van a megismerés kezdeteitől is. De irányként, vonzáskörként már mint meghatározó mozzanat van jelen a munkámban, mindennapi életemben, és a mind szorosabb szakmai kapcsolatok, a Magyarországon mindegyre (végre!) erősödni látzó tudományos és – (talán) egyre növekvő eséllyel – politikai érdeklődés is mélyebb, morálisabb elköteleződés felé terelget. Állok elébe...!

Budapest, 2013. 01. 10.

(A. Gergely András)